

Role velkých senátů v rozhodování vrcholných soudů

Wolters Kluwer ČR, 2019

Autor knihy: Mgr. Ondřej Kadlec, Ph.D., J.D., MPhil

Autor recenze: Doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D.

Monografie Ondřeje Kadlece si vytkla za cíl zjistit, jakou roli v dotváření práva kontinentálními soudy hrají velké senáty. Práce se opírá o rozsáhlý výzkum právního zakotvení, rozhodovací praxe, doktrinální reflexe a soudcovského a asistentského vnímání velkého senátu Nejvyššího soudu (NS), rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (NSS) a pléna Ústavního soudu (ÚS). Teoreticky se práce opírá o úctyhodný soubor především anglosaské literatury. V úvodu vyjadřuje naději, že srovnání tří systematicky provedených případových studií může přinést obecné poznatky o činnosti velkých senátů aplikovatelné i na jiné zahraniční soudy.

Velmi vhodně je vybráno relativně úzké, ale dobře sevřené a přitom podstatné a velmi málo probádané téma velkých senátů.

Tři případové studie v třetí až páté kapitole nabízejí hluboký vhled do činnosti NS, NSS a ÚS. Kladou si správné otázky, jsou psány výstižným stylem, vhodně kombinují poznatky ze soudních rozhodnutí, soudních statistik, z odborných textů soudců a právních textů a z (pověštinou anonymních) rozhovorů se soudci a asistenty. Zároveň oceňují metodologickou obezřetnost, varující před nepodloženým zobecňováním.

Tato část upozorňuje na řadu závažných problémů, například na přebírání prvků anglosaského soudcovského práva, aniž by se ovšem řádně pracovalo s jeho metodologií, založené na odlišování *ratio decidendi* a *obiter dictum* a na zohlednění skutkových okolností precedenčního a posuzovaného případu. Je také dobře, že práce se snaží popisované jevy vysvětlit a že činí líčení plastičtější pomocí poukazů na konkrétní právní otázky, které byly předmětem posuzování.

Velmi povedené je i výstižné shrnutí odlišností všech tří velkých senátů v závěru šesté kapitoly. Přínosné jsou i občasné kritické poznámky na současnou praxi, zvláště na rizika velké decentralizace Ústavního soudu nebo na problematičnost nezveřejňování dokumentů týkajících se překládání věcí do velkého senátu NS a pléna ÚS.

Důležitým teoretickým přínosem práce je typologie rozlišující reprezentativní, expertní a koordinační model velkého senátu v sedmé kapitole. U expertního modelu je samozřejmě hlavním problémem, kdo a jak členy velkého senátu vybírá.

Síla této monografie je v důkladném prozkoumání teorie a praxe velkých senátů, v nashromáždění, zpracování a okomentování velkého množství empirického materiálu, v hlubokém vhledu do činnosti vrcholných soudů, díky kterému přináší práce řadu poznatků nad rámec samotného tématu velkých senátů, a i v podnětných praktických doporučeních.

Hlavní praktická doporučení jsou soustředěna do osmé kapitoly, navrhuje flexibilní používání velkého senátu pro kauzy s většími systémovými či společenskými dopady, dále požadavek, aby velké senáty odrážely názor většiny soudců soudu a rozhodovaly s vědomím soudu jako celku.

Práce je čtivá, přehledná, jazykově takřka bezchybná.

Vřele ji doporučuji k publikaci.

V Praze dne 1. listopadu 2019

Doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D.